

Scenariusz lekcji języka polskiego z wykorzystaniem metod aktywizujących i komputera w kl. II gimnazjum – opracowała Renata Górka.

Lekcja trwa 1 godzinę lekcyjną.

Temat:

Czy jesteśmy dzisiaj ludźmi – planetkami, które drepcą po własnej orbicie, nie zważając na innych? – rozważania na podstawie „Małego Księcia”.

Kompetencje:

- twórcze rozwiązywanie problemów,
- metody pracy w grupie,
- umiejętne czytanie poleceń.

Cele:

Uczeń:

- analizuje,
- ocenia fakty, sądy,
- prezentuje własny punkt widzenia,
- argumentuje,
- poznaje niektóre typy psychologiczne,
- jest twórczy.

Metody:

- opowiadanie,
- aktywizujące – chińska encyklopedia, metaplan (dyskusja dydaktyczna), snucie opowieści, inscenizacja,
- eksponująca,
- z użyciem komputera (programowana).

Środki dydaktyczne:

- piosenka
- karty pracy – chińska encyklopedia, metaplan, snucie opowieści, karta pracy – ćwiczenie z wykorzystaniem komputera
- lektura
- dekoracje do inscenizacji
- kolorowe planetki
- Formy:
- praca w grupach
- praca z całą klasą

Przebieg lekcji:

Część wstępna:

1. Losowanie kolorowych planetek (kolorowych piłeczek) i zasiadanie przy odpowiednich ławkach.(4 grupy)
2. Powitanie obserwatorów lekcji.
3. N - dzisiejsza lekcja wiąże się z lekturą omawianą przez uczniów, a mianowicie z „Małym Księciem”. Chciałabym, aby na początku ktoś z was krótko przypomniał treść lektury.
4. N - Teraz proszę żebyście zamknęli oczy i słuchając piosenki „ W maleńkiej róży kochał się” przenieśli się na chwilę na planetę Małego Księcia.
5. Wybranie lidera, sekretarza i sprawozdawcy- przypomnienie ról. Głośne odczytanie poleceń przez jednego z uczniów.
6. Praca w grupach - chińska encyklopedia. Dokonywanie klasyfikacji po chińsku następujących rzeczowników: dorośli, dzieci. ZAŁĄCZNIK 1

Dwie wybrane osoby siadają przy komputerze i wypełniają kartę pracy. ZAŁĄCZNIK 2

1. Praca w grupach – wykonanie metaplanu; ZAŁĄCZNIK 3

Problem- Czy jesteśmy dzisiaj ludźmi – planetkami, które drepcą tylko po własnej orbicie, nie zważając na innych? Rozważ ten problem, biorąc pod uwagę czasy współczesne.

Jak jest?

Jak być powinno?

Dlaczego nie jest tak jak być powinno?

Wnioski.

2. Zabawa w takich samych grupach – snucie opowieści. ZAŁĄCZNIK 4

Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania bardzo spodobałby się chłopcu. (8-10 zdań).

Część końcowa

1. Odczytanie przez uczniów ćwiczenia wykonanego przy pomocy komputera. ZAŁĄCZNIK 2

2. Wybór właściwej sentencji, która będzie podsumowaniem lekcji i wskazówką właściwego postępowania. Zapis. ZAŁĄCZNIK 5

Praca domowa

Popatrzcie na inscenizację fragmentu (rozmowa Małego Księcia ze żmiją) „Małego Księcia”, zapiszcie to co powiedziała żmija o ludziach.

„Wśród ludzi jest się także samotnym”. Co ty myślisz na temat tego stwierdzenia? Zapisz w kilku zdaniach swoją opinię.

Ocena uczniów za aktywność.

ZAŁĄCZNIK 1

Strona przygotowana do kserowania.

1. Chińska encyklopedia.

Podobno starożytna chińska encyklopedia dzieliła zwierzęta w następujący sposób:

- a) stanowiące własność cesarza
- b) zabalsamowane
- c) oswojone
- d) prosięta syreny
- e) bajeczne
- f) zachowujące się jak szalone
- g) nieprzeliczone
- h) narysowane cienkim pędzelkiem
- i) te, które stłukły dzban
- j) które z daleka wyglądają jak muchy

Taki podział wydaje się zabawny i dziwaczny, ale być może w świecie starożytnych Chin spełniał ważne funkcje społeczne i poznawcze.

Z naszego punktu widzenia ten podział jest nietypowy i zaskakujący. Można go naśladować, dążąc do klasyfikacji znanych obiektów wg nieoczekiwanych kryteriów.

Dokonajmy klasyfikacji „po chińsku” następujących rzeczowników:

- a) dzieci,
- b) dorośli.

1. Chińska encyklopedia.

Podobno starożytna chińska encyklopedia dzieliła zwierzęta w następujący sposób:

- k) stanowiące własność cesarza
- l) zabalsamowane
- m) oswojone
- n) prosięta syreny
- o) bajeczne
- p) zachowujące się jak szalone
- q) nieprzeliczone
- r) narysowane cienkim pędzelkiem
- s) te, które stłukły dzban
- t) które z daleka wyglądają jak muchy

Taki podział wydaje się zabawny i dziwaczny, ale być może w świecie starożytnych Chin spełniał ważne funkcje społeczne i poznawcze.

Z naszego punktu widzenia ten podział jest nietypowy i zaskakujący. Można go naśladować, dążąc do klasyfikacji znanych obiektów wg nieoczekiwanych kryteriów.

Dokonajmy klasyfikacji „po chińsku” następujących rzeczowników:

- a. dzieci
- b. dorośli

SCHEMAT METAPLANU

Problem: Czy jesteśmy dzisiaj ludźmi – planetkami, które drepą tylko po własnej orbicie, nie zważając na innych?
Rozważ ten problem, biorąc pod uwagę czasy współczesne.

Jak jest?

Jak być powinno?

-.....
-.....
-.....
-.....
-.....

-.....
-.....
-.....
-.....
-.....

Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?

-.....
-.....
-.....
-.....
-.....
-.....

Wnioski:

.....
.....

ZAŁĄCZNIK 4

Strona przygotowana do kserowania.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

Instrukcja dla grupy – snucie opowieści.

1. Wybierzcie mistrza gry.
2. On powinien zarysować scenariusz, niech wysłucha waszych sugestii.
3. Określcie sytuację wyjściową.
4. Wprowadźcie nowego bohatera o pozytywnych cechach, którego mógłby spotkać jeszcze Mały Książę i który pod względem zachowania spodobałby się chłopcu.
5. Ułóżcie opowieść. Niech każdy z was dodaje po jednym zdaniu.

ZAŁĄCZNIK 2

KARTA PRACY – wykorzystanie komputera – wcześniej nauczyciel umieszcza odpowiednio w komputerze poniższe materiały.

MAŁY KSIĄŻĘ baśń powstała w okresie wojny, jakby na przekór ówczesnej fali przemocy i zbrodni, tak jak cała twórczość pisarza poświęcona jest podstawowym wartościom w życiu człowieka. Mały bohater, opuszczający swoją planetę i lądujący na Saharze, opowiada napotkanemu tam lotnikowi-narratorowi (który był zmuszony do lądowania na pustyni) o swoich podróżach po innych planetach, gdzie spotykał ludzi opanowanych różnymi obsesjami (astronoma, króla-autokratę, próżniaka, bankiera, latarnika, geografę tonącego w zapisywanych foliałach), a także o osobliwościach własnej, niewielkiej planety. Niebanalna metafora tej opowieści, ukazująca rozproszenie ludzi, jak planety odległych od siebie i sobie nawzajem obcych, służy ukazaniu niedocenianej więzi z własną ziemią i najbliższym przyjacielem (w tym wypadku jest to róża pozostawiona samotnie na planecie Księcia i narażona na niebezpieczeństwo). Między Księciem i lotnikiem zawiązuje się przyjaźń, powstaje nić porozumienia, ale wraz z nią rodzi się tęsknota przybycia do swojej krainy. Może tam powrócić tylko przez śmierć, do której przygotowuje się starannie. Ginie od ukąszenia żmii.

Wiesz... moja róża... jestem za nią odpowiedzialny - mówi Książę na pożegnanie. - A ona jest taka słaba. I taka naiwna. Ma cztery nic nie warte kolce dla obrony przed całym światem. Subtelna opowieść o przyjaźni i odpowiedzialności jako wartościach, które podtrzymują człowieka, znalazła trwałe miejsce wśród arcydzieł klasyki literatury, dziecięcej.

ZIEMIA, PLANETA LUDZI to utwór trudny do zdefiniowania pod względem gatunkowym. Nie jest to powieść, choć łączy wszystkie fragmenty tej niewielkiej książeczki postać narratora (utożsamiona z pisarzem), nie jest to reportaż ani zapis wspomnieniowy czy też zbiór opowiadań albo esej, choć każdemu z tych gatunków Ziemia ma coś do zawdzięczenia. Najbliższa jest ta książka reportażowi literackiemu połączonemu z osobistą refleksją, lokuje się zatem na pograniczu gatunków. Zbiór został poświęcony koledze lotnikowi, Henrykowi Guillaumetowi, który jest bohaterem jednej z opowieści (Koledzy). Źródłem inspiracji dla pisarza były jego osobiste doznania jako pilota, przeżyte bezpośrednio loty i awarie lub też zrelacjonowane losy współtowarzyszy. Opowieści w Ziemi składają się na zbiorowy portret ludzi zafascynowanych lataniem, oddanych tej pracy i odpowiedzialnych za swój los, umiających współdziałać. Jedność rodzi się w działaniu, a nie w deklarowanych poglądach, człowiek sprawdza się w sytuacjach ekstremalnych i nie może zawieść. Wszystko jedno, czy w powietrzu, czy na ziemi. Tak jest podczas dramatycznie ukazanego przymusowego pobytu na Pustyni Libijskiej (katastrofę taką Saint-Exupery przeżył naprawdę), kiedy zwątpienie, ból, narastające pragnienie i malejąca szansa na ocalenie powinny ludzi złamać. Pisarz jednak wraz ze swym kolegą lotnikiem uporczywie walczą o życie, brną przez piaski w beznadziejnej zdawałoby się wędrówce, ale w poczuciu odpowiedzialności za swój los. Kiedy przychodzi ratunek, pojawia się Beduin wyzwoliciel z wodą, rozbitkowie doznają uczucia przygarnięcia przez ludzkość.

Jesteś ukochanym bratem, pisze Saint-Exupery o Beduinie. - I ja z kolei poznam cię w każdym człowieku, we wszystkich ludziach (...) Wszyscy moi przyjaciele, wszyscy moi nieprzyjaciele w tobie idą ku mnie i nie mam już nieprzyjaciół na świecie. Książka wyraża zatem niedeklaratywnie ideę ludzkiej solidarności jako zasady moralnej spajającej rodzinę ludzką, gdzie - to pisarz bardzo wyraziście dostrzega, zwłaszcza nawiązując do przeżyć w czasie wojny hiszpańskiej - tyle jest jeszcze prawdziwych i mylnych podziałów, nienawiści i niezrozumienia.

Dopiero wtedy oddychamy - dowodzi moralista - kiedy jesteśmy związani z naszymi braćmi wspólnym celem znajdującym się poza nami, a doświadczenie uczy, że kochać to nie znaczy patrzeć na siebie nawzajem, ale patrzeć razem w tym samym kierunku.

1. Otwórz (np.) *Moje dokumenty*.
2. Następnie kliknij 2 razy na (np.) *Mały Książę*.
3. Przeczytaj znajdujący się tam tekst i odpowiedz na pytania.

a. Co było przyczyną powstania „Małego Księcia”?

.....

.....

b. Co ukazuje niebanalna metaforyka tej opowieści?

.....

.....

c. (Przesuń tekst niżej.) Podaj tytuł opowieści o podobnej tematyce.

.....

d. Jaką ideę wyraża ta książka?

.....

.....

e. Podaj ważny cytat pochodzący z tej książki, w którym autor wypowiada się jako moralista.

.....

.....

SENTENCJE i CYTATY

„Kto myśli o sobie, traci cały świat.” Karel Capek

„Jestem nie po to, aby mnie kochali i podziwiali, ale po to, abym ja działał i kochał. Nie obowiązkiem otoczenia pomagać mnie, ale ja mam obowiązek troszczenia się o świat, o człowieka.” Janusz Korczak

„A ten zwycięzcą, kto drugiemu da najwięcej świata od siebie.” Adam Asnyk

„Dać można tylko drugiemu, zawdzięczać drugiemu, oddać tylko drugiemu. To, co wymaga zawsze dwóch ludzi, nie może dokonać się w jednym człowieku.”
Seneka

„Wiele dasz człowiekowi, któremu dasz przyjaciela – dar rzadki nie tylko w pałacach, lecz również w historii wieków” Seneka

„Broń posterunku jaki ci wyznacza natura. Jaki to postereunek pytasz?
Prawdziwego człowieka.” Seneka

„Dobry bądź i szlachetny, / Bądź do pomocy gotowy” J. W. Goethe

„Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu.”
Exupery